

MINISTERSTWO
ŚRODOWISKA

***PORADNIK PRZYGOTOWANIA INWESTYCJI Z
UWZGLĘDNIENIEM ZMIAN KLIMATU, ICH
ŁAGODZENIA I PRZYSTOSOWANIA DO TYCH ZMIAN
ORAZ ODPORNOŚCI NA KŁĘSKI ŻYWIOŁOWE***

***MINISTERSTWO ŚRODOWISKA
DEPARTAMENT ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU***

PIOTR CZARNOCKI
PIOTR.CZARNOCKI@MOS.GOV.PL

ZAKRES PORADNIKA

ODBIORCY PORADNIKA

- **beneficjenci** przygotowujący projekty do dofinansowania z funduszy UE z Perspektywy Finansowej 2014-2020
- **organy wydające** decyzję środowiskową, pozwolenie na inwestycję oraz opiniujące i uzgadniające w postępowaniu OOS
- właściwe **instytucje oceniające** i finansujące projekty (IW, IP, IZ).

Zakres szczegółowy Poradnika, zarys i cele

Określenie wskazówek i metodologii obliczeń uwzględniających zagadnienia klimatyczne w procesie przygotowania przedsięwzięć na etapach:

Strategicznej oceny oddziaływania na środowisko oraz oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięć, a w tym w zakresie:

1. **mitygacji** oddziaływań na klimat,
2. **adaptacji** do zmian klimatu, uwzględniającej podejście ekosystemowe,
3. **odporności** na klęski żywiołowe.

Analizy ekonomiczno-finansowej przedsięwzięć, a w tym analizy kosztów zewnętrznych emisji gazów cieplarnianych (GHG), obliczenia śladu węglowego, a także analizy odporności/podatności przedsięwzięć (projektów) na zmiany klimatu i klęski żywiołowe, CBA lub CEA (cost-effectiveness analysis when there are not significant externalities)

Analizy ryzyka przedsięwzięć (w tym uwzględnienie analizy ryzyka zmian klimatu oraz wystąpienia klęsk żywiołowych)

Analizy opcji przedsięwzięć (variantów, uwzględniających m.in. wpływ na klimat i zmian klimatu na projekt oraz jego wrażliwość na klęski żywiołowe),

Układ treści Poradnika

Część I

Włączanie problematyki zmian klimatu z elementami różnorodności biologicznej do ocen oddziaływania na środowisko (OOŚ).

Część II

Włączanie problematyki zmian klimatu z elementami różnorodności biologicznej do strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (SOOŚ)

Część III

Wytyczne dotyczące uwzględnienia zagadnień dotyczących zmian klimatu w Studium Wykonalności oraz Analizie kosztów i korzyści (AKK) wraz ze wskazówkami dla poszczególnych sektorów

Część IV

Wytyczne w zakresie uodpornienia podatnych inwestycji na zmiany klimatu

Część V

Uproszczona procedura priorytetyzacji opcji adaptacyjnych w kontekście spełnienia celów UE w zakresie Polityki Spójności oraz Wspólnej Polityki Rolnej

Część VI

Ślad węglowy projektów, metodologia oceny emisji oraz zróżnicowania emisji GHG

Słownik podstawowych pojęć

Szczegóły dotyczące poszczególnych części poradnika w kontekście merytorycznym

Część I i II

Włączenie problematyki zmian klimatu z elementami różnorodności biologicznej **do ocen oddziaływania na środowisko (OOS)** oraz strategicznej oceny oddziaływania na środowisko

Interakcje między zmianami klimatu a różnorodnością biologiczną

Działania dostosowawcze dla sieci Natura 2000

GIS i analiza przestrzenna

Scenariusze

Zielona infrastruktura – cele i funkcje

Monitorowanie i zarządzanie

Niepewność i jej wyrażanie

Ocena cyklu życia (LCA)

Ocena podatności

Szczegóły dotyczące poszczególnych części poradnika w kontekście merytorycznym

Część III

Wytyczne w zakresie
uwzględnienia zagadnień
dotyczących zmian klimatu w
Studium Wykonalności oraz
Analizie kosztów i korzyści
(AKK) wraz ze wskazówkami
dla poszczególnych sektorów

Ocena emisji gazów
cieplarnianych

Wskazówki do
przeprowadzenia AKK w
kontekście zmian klimatu dla
wybranych sektorów - **pilotaż**

Wskaźniki kosztów
jednostkowych emisji GHG

Zagadnienie ryzyka
projektowego związanego z
klimatem

Szczegóły dotyczące poszczególnych części poradnika w kontekście merytorycznym

Część IV

Wytyczne dla kierowników projektów

*Propozycja metodyki na podstawie - „**Non-paper Guidelines** for Project Managers: Making vulnerable investments climate resilient”*

7 modułów oceny

Szczegóły dotyczące poszczególnych części poradnika w kontekście merytorycznym

Część V

Propozycja uproszczonego podejścia dotyczącego analizy i oceny opcji adaptacyjnych dla **mniejszych oraz mniej znaczących pod kątem oddziaływań klimatycznych** projektów, m.in. na podstawie: Methodologies for climate proofing investments and measures under Cohesion and Regional Policy and the Common Agricultural Policy. Institute for European Environmental Policy 2012

Szczegóły dotyczące poszczególnych części poradnika w kontekście merytorycznym

Część VI

Opracowano na podstawie dokumentu
EBI – Ślad węglowy projektów
finansowanych przez EBI, metodologia
oceny emisji oraz zróżnicowania emisji
GHG.

Wskazanie w **Podręczniku CBA KE** z
grudnia 2014r. konieczności
stosowania metodyki obliczania śladu
węglowego EBI do analizy niektórych
projektów.

Szczegóły dotyczące poszczególnych części poradnika w kontekście merytorycznym

- » Listy sprawdzające dokumentację dotyczącą oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięć (OOŚ) oraz strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (SOOŚ) dla właściwych organów ochrony środowiska prowadzących postępowania OOŚ oraz dla instytucji oceniających dokumentację środowiskową w ramach oceny projektów i wniosków o dofinansowanie.

Zasadnicze źródła Poradnika

- » Strategia Europa 2020
- » Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku. 2020 z perspektywą do roku 2030. Warszawa, październik 2013 r.
- » Mapa drogowa dojścia do gospodarki niskowęglowej do 2050 r.
- » BIAŁA KSIĘGA - Adaptacja do zmian klimatu: europejskie ramy działania
- » Strategia UE w zakresie przystosowania się do zmian klimatu
- » Przepisy dotyczące włączania działań dotyczących zmian klimatu do głównego nurtu polityki i monitorowania wydatków związanych z klimatem w następnych wieloletnich ramach finansowych na lata 2014-2020 „Budżet z perspektywy «Europy 2020»”
- » Przewodnik Komisji Europejskiej do analizy kosztów i korzyści projektów inwestycyjnych na lata 2014-2020, European Union, 2014r./Guide to Cost-benefit Analysis of Investment Projects Economic appraisal tool for Cohesion Policy 2014-2020.
- » Wytyczne Komisji Europejskiej dotyczące włączania problematyki zmiany klimatu i różnorodności biologicznej do ocen oddziaływania na środowisko (OŚ)/ Guidance on Integrating Climate Change and Biodiversity into Environmental Impact Assessment. European Union, 2013.
- » Guidance on Integrating Climate Change and Biodiversity into Strategic Environmental Assessment, European Union, 2013.
- » Wytyczne dla kierowników projektu: uodpornienie wrażliwych inwestycji na zmiany klimatu/Non-paper Guidelines for Project Managers: Making vulnerable investments climate resilient
- » Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1386/2013/UE z dnia 20 listopada 2013 r. w sprawie ogólnego unijnego programu działań w zakresie środowiska do 2020 r. Dobra jakość życia z uwzględnieniem ograniczeń naszej planety

Zasadnicze źródła Poradnika (cd.)

- [Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/52/UE z dnia 16 kwietnia 2014 r. zmieniająca dyrektywę 2011/52/UE w sprawie oceny wpływu wywieranego przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko,](#)
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2001/42/WE z 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko,
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego, w tym: preambuła pkt 14, art. 8, 50 i 52, 101.f, Załącznik I pkt 2.2, pkt 4.5.3, pkt 4.8.4 i pkt 5.2.1-5.2.2
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1300/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1084/2006
- Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 215/2014 z dnia 7 marca 2014 r. ustanawiające zasady wykonania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego w zakresie metod wsparcia w odniesieniu do zmian klimatu, określania celów pośrednich i końcowych na potrzeby ram wykonania oraz **klasyfikacji kategorii interwencji w odniesieniu do europejskich funduszy strukturalnych** i inwestycyjnych.
- ROZPORZĄDZENIE WYKONAWCZE KOMISJI (UE) 207/2015 z dnia 20 stycznia 2015 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 w odniesieniu do wzoru sprawozdania z postępów, formatu dokumentu służącego przekazywaniu informacji na temat dużych projektów, wzorów wspólnego planu działania, sprawozdań z wdrażania w ramach celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia”, deklaracji zarządczej, strategii audytu, opinii audytowej i rocznego sprawozdania z kontroli oraz **metodyki przeprowadzania analizy kosztów i korzyści**, a także zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1299/2013 w odniesieniu do wzoru sprawozdań z wdrażania w ramach celu „Europejska współpraca terytorialna

Zasadnicze źródła Poradnika (cd.)

- » Assessment of the potential of ecosystem-based approaches to climate change adaptation and mitigation in Europe. Environmental Change Institute 2011.
- » Methodologies for climate proofing investments and measures under Cohesion and Regional Policy and the Common Agricultural Policy. Institute for European Environmental Policy 2012
- » EU Guidelines on climate change and Natura 2000. European Union, 2013
- » KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY, EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU REGIONÓW Nasze ubezpieczenie na życie i nasz kapitał naturalny - unijna strategia ochrony różnorodności biologicznej na okres do 2020 r., Bruksela, dnia 3.5.2011.
- » KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY, EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU REGIONÓW Zielona infrastruktura — zwiększanie kapitału naturalnego Europy, Bruksela, dnia 6.5.2013
- » DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa.
- » DYREKTYWA RADY 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory
- » DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy
- » KOMUNIKAT KOMISJI DO RADY, PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO ORAZ KOMITETU REGIONÓW Strategia tematyczna w sprawie zrównoważonego wykorzystywania zasobów naturalnych, Bruksela, dnia 21.12.2005.
- » DYREKTYWA 2007/60/WE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim.

- W dniu 15 czerwca 2015r. MŚ rozpoczął pilotaż z kilkoma beneficjentami należącymi do kilku branż/sektorów polegający na przygotowaniu praktycznej dokumentacji projektowej/aplikacyjnej na podstawie Poradnika oraz instrukcji do formularza o dofinansowanie.
- Wyniki pilotażu będą miały wpływ na dopracowanie Poradnika od strony praktycznej na podstawie studiów przypadków.
- Z uwagi na specyfikę i konieczność na obecnym etapie rozróżnienia sposobu ujęcia zagadnień dotyczących zmian klimatu w zależności od stopnia zaawansowania/dojrzałości projektu, proponujemy, aby w miarę możliwości uwzględnić projekt dojrzały oraz projekt na wcześniejszym etapie przygotowania.

Nie jest wykluczone, że na podstawie pilotażu powstanie Podręcznik dobrych praktyk dla kilku branż!

Pilotaż

